

skarpe Diskussion, som er ført i Tyskland; thi det grundlæggende Forskningsarbejde her har paa mange Maader bidraget til at klare Problemerne ogsaa i Norden. Men med lige saa fuld Føje betoner Forf. tillige, at en direkte Overføring eller Tillem্পning af de forskellige tyske Theorier paa nordiske Forhold ikke lader sig gennemføre, og at det nordiske Købstadvæsen er rundet af mange, delvis meget ærværdige Kilder. Som en integrerende Del af Middelalderens Kultur maa det forstaaes i Sammenhæng med denne i alle dens Facer. Ud fra dette Synspunkt har Forf. lagt sit Arbejde an og følger i en Række Kapitler Udviklingens Gang fra Vikingetiden over Sigtunaperioden og den ældre Middelalder til Folkungetidens Stadsvæsen. Det er beundringsværdigt, at en ung Historiker tager saa stor en Opgave op og fører den igennem med saa solid en Viden, og der er i hans Behandling en Friskhed og Lyst til at gaa løs paa Problemerne, som virker overmaade tiltalende. At de mange Spørgsmaal, som rejser sig saa at sige paa hvert Blad, langt fra alle har fundet deres Løsning, siger sig selv, men Stoffet er klogt og dygtigt lagt til Rette, og hele Skriftet virker som en Spore til ny Forskning, ligesom det brede Grundlag, hvorpaa det er bygget op, gør det til en værdifuld Haandbog. Danske Historikere vil med Udbytte kunne raadspørge den, ikke alene fordi Forholdene i de to Lande er saa nøje beslægtede, men ogsaa fordi Forf. er særdeles fortrolig med og stadig inddrager dansk Materiale i sin Undersøgelse. Som et virksomt og levende Element har han arbejdet Byplanstudiet sammen med det litterære Kildestof, og hans Afsnit om Folkungetidens Købstæder er i saa Henseende fængslende ved sin Idérigdom og Originalitet.

Hugo Matthiessen.

Det overordentlig virksomme svenske »Stadshistoriska Institutet«, hvis energiske Leder, Docent Nils Herlitz, i en Række Skrifter har behandlet Emner af de svenske Købstæders Historie, har gennem en omfattende Publikation *Privilegier, resolutioner och förordningar för Sveriges städer. I, 1251—1523* (Stockholm, 1927) givet nordisk historisk Forskning et Værktøj i Hænde, som ogsaa fra dansk Side bør modtages med den største Anerkendelse og Tak. Flittigt forberedt gennem en Aarrække, praktisk og omhyggeligt tilrettelagt har dette Arbejde gjort et betydeligt middelalderligt Stof brugbart og let overskueligt. Ved Tanken om, hvor langsomt og besværligt en dansk Historiker maa bevæge sig i vort tilsvarende, stærkt adspaltede Kildemateriale, kan man unægtelig ikke sige sig fri for et Gran af Misundelse ved Synet

af en saadan Publikation; dobbelt kærkomment er det derfor, at den ogsaa omfatter Materialet for de gamle østdanske Provinser, der som en naturlig Følge af deres særlige statsretslige Stilling er behandlede i en Gruppe for sig. Indenfor hvert af de to Hovedafsnit, Stæderne i det egentlige Sverige, med Finland, og Stæderne i de tidligere danske og norske Landsdele, er Brevene optrykte i kronologisk Rækkefølge, og et Købstadregister, samt et fortrinligt ordnet Sagregister, gør Benyttelsen overordentlig let. Med Glæde hilser man derfor Meddelelsen om, at Arbejdet vil blive fortsat, og at »Stadshistoriska Institutet« 1926 har overdraget Arkivaren Ernst Nygren at besørge Udgivelsen af 2. Del.

Hugo Matthiessen.

27. Oktober 1926 døde Harry Bresslau, i første Række kendt som Forfatter til *Handbuch der Urkundenlehre für Deutschland und Italien* og Udgiver af Diplomer fra 11. Aarhundrede. Siden 1889 stod han som Leder af den ene af Diplomata-Afdelingerne under Monumenta Germaniæ historica. En ensidig Diplomatiker var han dog ikke. De middelalderlige Beretninger havde fra tidlig Tid en Del af hans Interesse; med Udbytte overførte han Erfaringer fra det ene Omraade til det andet. Efter at Holder-Egger var død i 1911, overtog Bresslau Scriptorum-Afdelingen, hvor han drev Arbejdet frem med stor Energi, og da 100-Aarsdagen for Grundlæggelsen af Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde nærmede sig, var det ham, som trods sin høje Alder paatog sig at skrive Selskabets Historie. Han skrev den i Aarene 1916—1918 og fik i Tide Manuscriptet sendt bort fra Strassburg. I 1921 udkom *Geschichte der Monumenta Germaniæ historica*, en klog og indholdsrig Bog.

I sidste Hefte af Neues Archiv har P. Kehr skrevet en Necrolog, der er som et Tillæg, i flere Henseender et meget oplysende Tillæg, til Bresslaus Skrift om Monumenta. Man forstaar nu bedre end før, at Geschichte der Monumenta Germaniæ historica ikke kom til ham som en tilfældig Opgave under Tilskyndelse udefra, men fremgik af hans Livs Arbejde og Erfaringer og havde nøje Sammenhæng med hans Interesse for Forfatningsspørgsmaal og Administrationsspørgsmaal, der stadig er brændende i den gamle lærde Organisation, som kæmper for at hævde sin Selvstændighed over for Statsmyndigheder og Akademier.

Med Bresslau har Centraldirektionen for Monumenta mistet en af dem, der knyttede Nutiden til Fortiden. Kehr har i de aarlige Redegørelser i Neues Archiv atter og atter sagt det: De gamle gaar bort; de, som staar i deres bedste Aar, er akademiske Lærere i Ber-